

*Commissie buitenlandse zaken
Commissie ontwikkelingssamenwerking
Begrotingscommissie*

2020/2045(INI)

7.4.2021

ONTWERPVERSLAG

over het verslag over de uitvoering van de EU-trustfondsen en de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije
(2020/2045(INI))

Commissie buitenlandse zaken
Commissie ontwikkelingssamenwerking
Begrotingscommissie

Rapporteur: György Hölvényi, Janusz Lewandowski, Milan Zver

(Medeverantwoordelijke commissie – Artikel 58 van het Reglement)

Rapporteur voor advies (*):
Sira Rego, Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

(*) Medeverantwoordelijke commissie – artikel 57 van het Reglement

INHOUD

	Blz.
TOELICHTING – SAMENVATTING VAN DE FEITEN EN BEVINDINGEN	3
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	7

TOELICHTING – SAMENVATTING VAN DE FEITEN EN BEVINDINGEN

Het verslag heeft als doel de EU-trustfondsen (EUTF's) die sinds 2014 zijn opgericht en tot december 2021 zijn verlengd, en de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (FVT) aan een beleidsevaluatie te onderwerpen.

Hoewel de FVT een ander politiek en juridisch karakter heeft: de FVT is een coördinatiemechanisme en geen extrabudgettaire instrument; de bijdragen van de lidstaten aan de FVT niet vrijwillig zijn, maar gebaseerd zijn op hun bni-bijdragen en in de begroting van de Unie worden opgenomen als externe bestemmingsontvangsten, hebben zowel de EUTF's als de FVT problemen opgeleverd met betrekking tot de democratische verantwoordingsplicht, de rol van het Europees Parlement en de integriteit van de EU-begroting.

Het Parlement heeft herhaaldelijk de toegevoegde waarde van deze extrabudgettaire (EUTF's) en buitengewone (FVT) instrumenten erkend, maar heeft ook herhaaldelijk kritiek geuit op de wijze waarop zij tot stand zijn gekomen en zijn verlengd, waarbij het Parlement niet naar behoren is betrokken. Ook de controlerende rol van het Parlement ten aanzien van deze instrumenten is beperkt gebleven.

De rapporteurs zijn van mening dat externe hulp volledig uit de Uniebegroting zou moeten worden gefinancierd en op coherente wijze zou moeten worden uitgevoerd volgens gestroomlijnde regels, op basis van medewetgevingsinstrumenten en met volledige erkenning van de wetgevings-, budgettaire en controlerende bevoegdheden van het Parlement. Voorts zijn zij van mening dat alle mogelijkheden die het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI-Global Europe) en het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III) bieden, ten volle moeten worden benut.

Met name wat betreft NDICI-Global Europe zijn zij van mening dat het nieuwe belangrijkste externe instrument zal leiden tot een grotere flexibiliteit en een groter reactievermogen, waardoor het de activiteiten van de bestaande trustfondsen kan voortzetten en aldus de eenheid van de Uniebegroting kan waarborgen.

Om in eventuele grotere behoeften te kunnen voorzien, gaat de voorkeur duidelijk uit naar het gebruik van de huidige instrumenten, met name NDICI-Global Europe, zo nodig met een verhoogd budget via een herziening van het huidige MFK en NDICI-Global Europe, of aangevuld met bijdragen van de lidstaten en derde landen in de vorm van externe bestemmingsontvangsten.

Mocht er toch een nieuw trustfonds nodig zijn, dan moet dit volgens de rapporteurs naar behoren worden gemotiveerd door de uitbraak van een grote crisis, een plotselinge verandering in de internationale betrekkingen die een krachtige financiële reactie van de EU vereist, of de noodzaak om middelen met derde landen te bundelen, hetgeen niet mogelijk zou zijn in het kader van de instrumenten met medebeslissingsbevoegdheid. In dat geval zou het Parlement, anders dan in het vorige MFK 2014-2020, van meet af aan volledig bij de zaak moeten worden betrokken.

BÊKOU

Het Bêkou-trustfonds voor de Centraal-Afrikaanse Republiek is in juli 2014 door de EU en drie lidstaten (Frankrijk, Duitsland en Nederland) opgericht als het allereerste trustfonds van de Unie, waarmee de steun voor de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR) wordt gebundeld en beheerd in de nasleep van de crisis die het land in 2012-2013 en daarna in haar greep had. Het doel ervan is de bevolking en de staat weerbaarder te maken in zeer kwetsbare omstandigheden, met name door programma's op het gebied van gezondheid, water en sanitaire voorzieningen, plattelandsontwikkeling en economisch herstel, alsook verzoening en sociale cohesie te ondersteunen.

Naast de toewijzingen van het Europese Ontwikkelingsfonds (EOF) en de EU-begroting (218,9 miljoen EUR) hebben Frankrijk, Duitsland, Nederland, Italië en Zwitserland bijgedragen aan het fonds, dat in 2019 in totaal 296,8 miljoen EUR bevatte. Bêkou ("hoop" in de plaatselijke Sangotaal) is erop gericht om noodhulp, herstel, wederopbouw en ontwikkelingsinterventies op langere termijn op flexibele en dynamische wijze met elkaar te verbinden.

Sinds 2014 hebben de EU, die veruit de belangrijkste partner van de CAR is, en haar lidstaten en andere contribuanten in totaal meer dan 910 miljoen EUR uitgetrokken voor de verlening van basisdiensten aan de bevolking (met name onderwijs en gezondheid, waaronder de bestrijding van de COVID-19-pandemie sinds de uitbraak ervan), de stabiliteit en het vredesproces.

MADAD

Het regionaal trustfonds van de EU in respons op de Syrische crisis (Madad) is in december 2014 opgericht om in te spelen op de weerbaarheidsbehoeften op langere termijn van Syrische vluchtelingen en intern ontheemden in buurlanden, en om gastgemeenschappen en hun overheden te ondersteunen. Madad werd opgericht voor een initiële periode van vijf jaar, met een initiële financiering van 1 miljard EUR. Vervolgens werd het in 2019 en 2020 met nog eens twee jaar verlengd tot 14 december 2021, om te zorgen voor een naadloze overgang naar de EU-crisisrespons in het kader van het huidige MFK 2021-2027.

Het fonds heeft meer dan 2,2 miljard EUR gemobiliseerd uit de EU-begroting en bij 21 lidstaten, Turkije en het Verenigd Koninkrijk, en had in december 2020 voor 2 miljard EUR aan contracten gesloten voor meer dan 94 projecten. Het trustfonds steunt intussen meer dan 7,29 miljoen begunstigden. In 2015 werd het fonds gewijzigd om ook de crisis in Irak te dekken. In geografisch opzicht is het overgrote deel van de financiering toegewezen aan acties in meerdere landen die het grootste aantal Syrische vluchtelingen opvangen: Libanon, Turkije en Jordanië. Het budget wordt als volgt verdeeld: 43 % gaat naar Libanon, 23 % naar Turkije en 24 % naar Jordanië. De acties in Irak ontvangen 7 %, terwijl 2,1 % is toegewezen aan de Westelijke Balkan (Servië, Noord-Macedonië). Het trustfonds kon ook worden gevraagd om in de behoeften te voorzien en steun te verlenen in Syrië als het conflict daar zou zijn beëindigd, op voorwaarde dat er een geloofwaardige politieke transitie op gang zou komen, overeenkomstig Resolutie 2254/2015 van de VN-Veiligheidsraad. Doordat het conflict aanhield, is echter duidelijk niet aan deze voorwaarden voldaan.

AFRIKA

Het Noodtrustfonds van de Europese Unie voor stabiliteit en de aanpak van de diepere oorzaken van onregelmatige migratie en ontheemding in Afrika (het trustfonds voor Afrika) is op 12 november 2015 opgericht om de veelzijdige problemen te helpen aanpakken die instabiliteit in de hand werken in de Sahel en rond het Tsjaadmeer, in de Hoorn van Afrika en het noorden van Afrika. Het trustfonds voor Afrika bestrijkt 26 in aanmerking komende landen in drie regio's: de Sahel en het Tsjaadmeer (Burkina Faso, Kameroen, Tsjaad, Gambia, Mali, Mauritanië, Niger, Nigeria, Senegal, Ghana, Guinee en Ivoorkust); de Hoorn van Afrika (Djibouti, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Somalië, Zuid-Soedan, Soedan, Tanzania en Oeganda); en het noorden van Afrika (Algerije, Egypte, Libië, Marokko en Tunesië).

Het trustfonds voor Afrika opereert langs vier strategische assen: 1) meer economische kansen en werkgelegenheid creëren door middel van economische programma's gericht op het scheppen van werkgelegenheid; 2) gemeenschappen weerbaarder maken, onder meer door basisdiensten te verlenen aan de plaatselijke bevolking, vluchtelingen en ontheemden met betrekking tot voedsel en voeding, veiligheid, gezondheid, onderwijs en sociale bescherming; 3) beter migratiebeheer, met inbegrip van de ontwikkeling van nationale en regionale migratiestrategieën, voorkoming van irreguliere migratie, bestrijding van mensenhandel en het smokkelen van migranten, bevordering van daadwerkelijke vrijwillige terugkeer en duurzame re-integratie, internationale bescherming en asiel, reguliere migratie en mobiliteit, en 4) beter bestuur en conflictpreventie, aanpak van mensenrechtenschendingen en handhaving van de rechtsstaat, onder meer door capaciteitsopbouw ter ondersteuning van veiligheid en ontwikkeling. Het fonds heeft ongeveer 5 miljard EUR gemobiliseerd, waarvan ongeveer 0,6 miljard EUR van EU-lidstaten en andere donoren.

COLOMBIA

Colombia wordt al meer dan vijftig jaar geteisterd door een binnenlands gewapend conflict dat aan meer dan 220 000 mensen het leven heeft gekost, grotendeels burgers, en waardoor meer dan vijf miljoen Colombianen intern ontheemd zijn geraakt – wereldwijd een van de hoogste aantallen. Dit conflict is onder meer aangewakkerd door een lange geschiedenis van politiek geweld, grote sociale en economische ongelijkheid, drugshandel en andere illegale activiteiten, en het ontbreken van een sterke overheid die in staat is diensten te verlenen aan de burgers. De gevolgen van het conflict zijn vooral merkbaar in plattelands- en afgelegen gebieden, maar heeft ook uiterst schadelijke effecten gehad op de economische en sociale ontwikkeling van Colombia als geheel.

Op 24 augustus 2016 sloten de regering van Colombia en de belangrijkste rebellengroepering van het land, de "Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia" (FARC), een vredesakkoord. Hoewel er sindsdien veel vooruitgang is geboekt, is de situatie in Colombia de laatste tijd weer kwetsbaarder geworden, omdat het land met meerdere crises tegelijk te kampen heeft: de gevolgen van de Venezolaanse vluchtelingencrisis (meer dan 1,8 miljoen Venezolaanse vluchtelingen wonen nu in Colombia); tegenslagen in het vredesproces, en de gevolgen van de COVID-19 pandemie.

Het EU-trustfonds voor Colombia werd in december 2016 opgericht om de uitvoering van het vredesakkoord tussen de Colombiaanse regering en de FARC te ondersteunen. Het fonds heeft meer dan 128 miljoen EUR gemobiliseerd uit de EU-begroting en bij twintig lidstaten,

Chili en het Verenigd Koninkrijk.

FVT

In oktober en november 2015 heeft de EU toegezegd in eerste instantie 3 miljard EUR aan extra middelen ter beschikking te stellen om Syriërs die tijdelijke bescherming genieten, en de gastgemeenschappen in Turkije te ondersteunen. Vervolgens heeft de Commissie eind november 2015 een besluit aangenomen tot oprichting van de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije, als EU-respons op de oproep om vluchtelingen in Turkije te ondersteunen die zijn gevlucht voor de conflicten in Syrië, Irak of Afghanistan of uit andere landen afkomstig zijn. De op 1 januari 2016 opgerichte faciliteit had aanvankelijk een budget van 3 miljard EUR. Van dit bedrag was 1 miljard EUR afkomstig uit de EU-begroting en 2 miljard EUR uit financiering van de lidstaten om de EU-begroting niet verder te belasten. De bijdragen van de lidstaten worden berekend aan de hand van een verdeelsleutel op basis van hun bruto nationaal inkomen. De faciliteit coördineert de financiering uit verschillende bestaande externe financieringsinstrumenten van de EU (IPA, ENI, DCI). De financiering bestrijkt humanitaire en niet-humanitaire activiteiten, met financiële toewijzingen van respectievelijk 1,4 miljard EUR en 1,6 miljard EUR.

In de verklaring van de EU en Turkije van 18 maart 2016 hebben de Europese Raad en Turkije hun verbintenis bevestigd om het gezamenlijke actieplan van de EU en Turkije uit te voeren om Turkije bij te staan bij de beheersing van de migratiecrisis. Bij die gelegenheid hebben zij ook afgesproken dat vóór eind 2018 een extra bedrag van 3 miljard EUR zou worden toegevoegd aan de begroting van de faciliteit. Daarvan is ditmaal 2 miljard EUR afkomstig uit de EU-begroting en 1 miljard EUR uit financiering van de lidstaten. De in het kader van de twee tranches gefinancierde projecten lopen respectievelijk tot medio 2021 en tot uiterlijk medio 2025, en de EU en haar lidstaten zijn verreweg de grootste donoren die de gevolgen van de Syrische crisis aanpakken. Het EUTF Madad en de FVT overlappen elkaar overigens tot op zekere hoogte.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het verslag over de uitvoering van de EU-trustfondsen en de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (2020/2045(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 210, 214 en 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020¹,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014 (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012²,
- gezien de algemene begrotingen van de Europese Unie voor de begrotingsjaren 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021,
- gezien het actieplan van de top van La Valletta van november 2015,
- gezien de verklaring EU-Turkije van 18 maart 2016,
- gezien de oorspronkelijke oprichtingsovereenkomsten van het EU-trustfonds (EUTF) Bêkou, het EUTF Madad, het EUTF voor Afrika en het EUTF voor Colombia, en de herziene oprichtingsovereenkomsten van december 2020,
- gezien Besluit C(2015)9500 van de Commissie van 24 november 2015 inzake een mechanisme voor de coördinatie van het optreden van de Unie en de lidstaten – de Vluchtelingenfaciliteit voor Turkije³, zoals gewijzigd bij Besluit C(2016)855 van de Commissie van 10 februari 2016⁴, Besluit C(2017)2293 van 18 april 2017⁵, Besluit C(2018)1500 van 14 maart 2018⁶ en Besluit C(2018)4959 van 24 juli 2018⁷,
- gezien het vierde jaarverslag van de Commissie over de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije van 30 april 2020 (COM(2020)0162) en haar eerdere verslagen,

¹ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

² PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1.

³ PB C 407 van 8.12.2015, blz. 8.

⁴ PB C 60 van 16.2.2016, blz. 3.

⁵ PB C 122 van 19.4.2017, blz. 4.

⁶ PB C 106 van 21.3.2018, blz. 4.

⁷ PB C 278 van 8.8.2018, blz. 3.

- gezien het zevende resultatenverslag over het EUTF Madad⁸,
- gezien de speciale verslagen van de Europese Rekenkamer nr. 11/2017 “Het EU-Trustfonds Bêkou voor de Centraal-Afrikaanse Republiek: ondanks enkele tekortkomingen een hoopvolle start”; nr. 27/2018 “De Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije: de ondersteuning is nuttig, maar er zijn verbeteringen nodig om de kosteneffectiviteit te vergroten”, en nr. 32/2018 “Noodtrustfonds van de Europese Unie voor Afrika: flexibel, maar een gebrek aan gerichtheid”,
- gezien de besluiten van de Commissie om de EUTF’s tot en met december 2021 te verlengen in overeenstemming met artikel 234 van het Financieel Reglement, en gezien de standpunten van het Parlement over de ontwerpbesluiten tot verlenging,
- gezien zijn resolutie van 18 april 2018 over de tenuitvoerlegging van de externe financieringsinstrumenten van de EU: tussentijdse herziening 2017 en toekomstige architectuur na 2020⁹,
- gezien zijn resolutie van 17 april 2018 over de tenuitvoerlegging van het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking, het instrument voor humanitaire hulp en het Europees Ontwikkelingsfonds¹⁰,
- gezien zijn resolutie van 13 september 2016 over het Trustfonds voor Afrika van de EU: de gevolgen voor ontwikkelings- en humanitaire hulp¹¹,
- gezien zijn resoluties van 20 januari 2021 over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – jaarverslag 2020¹², van 18 mei 2017 over de EU-strategie voor Syrië¹³, van 6 oktober 2016 over Syrië¹⁴, van 24 november 2016 over de situatie in Syrië¹⁵ en van 6 juli 2016 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2016 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2016: boeking van het overschot van het begrotingsjaar 2015¹⁶,
- gezien zijn resolutie van 13 maart 2019 over het Commissieverslag 2018 over Turkije¹⁷, van 12 december 2018 over het standpunt van de Raad inzake het tweede ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2019¹⁸ en van 4 juli 2018 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 3/2018 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, afdeling III – Commissie: Uitbreiding van de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije¹⁹,
- gezien de besluiten van de Commissie van 2019 en 2020 om het EUTF Madad te verlengen tot en met 14 december 2021 in overeenstemming met artikel 234 van het

⁸ https://ec.europa.eu/trustfund-syria-region/sites/default/files/7th_results_reporting_eutf_syria_sept2020.pdf

⁹ PB C 390 van 18.11.2019, blz. 76.

¹⁰ PB C 390 van 18.11.2019, blz. 33.

¹¹ PB C 204 van 13.6.2018, blz. 68.

¹² Aangenomen teksten, P9_TA(2021)0012.

¹³ PB C 307 van 30.8.2018, blz. 117.

¹⁴ PB C 215 van 19.6.2018, blz. 44.

¹⁵ PB C 224 van 27.6.2018, blz. 88.

¹⁶ PB C 101 van 16.3.2018, blz. 179.

¹⁷ PB C 23 van 21.1.2021, blz. 58.

¹⁸ PB C 388 van 13.11.2020, blz. 326.

¹⁹ PB C 118 van 8.4.2020, blz. 264.

Financieel Reglement,

- gezien de toezeggingen die de EU en haar lidstaten tijdens de conferenties in Londen en Brussel tussen 2016 en 2021 hebben gedaan om de Syrische crisis aan te pakken en de Syrische bevolking te ondersteunen,
 - gezien de tussentijdse evaluatie 2018 van de Commissie en de regelmatige verslaglegging over de resultaten van het EUTF Madad,
 - gezien Verordening (EG) nr. 1257/96 van de Raad van 20 juni 1996 betreffende humanitaire hulp²⁰, het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2018 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI-Global Europe) 2021-2027 (COM(2018)0460), en het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2018 tot vaststelling van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III) 2021-2027 (COM(2018)0465),
 - gezien artikel 54 van zijn Reglement, alsmede artikel 1, lid 1, onder e), van en bijlage 3 bij het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2002 betreffende de procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen,
 - gezien de gezamenlijke vergaderingen van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Begrotingscommissie overeenkomstig artikel 58 van zijn Reglement,
 - gezien de adviezen van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie begrotingscontrole,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Begrotingscommissie (A9-0000/2021),
- A. overwegende dat er sinds 2014 vier EUTF's zijn opgericht om in te spelen op de behoefte aan flexibele en snelle instrumenten om samenhangende en versterkte hulp te bieden in reactie op crises: het op 15 juli 2014 opgerichte EUTF Bêkou, dat tot doel heeft de Centraal-Afrikaanse Republiek in alle opzichten te helpen bij het vinden van een uitweg uit de crisis en bij de wederopbouw; het EUTF Madad, een regionaal trustfonds van de Europese Unie dat op 15 december 2014 is opgericht naar aanleiding van de crisis in Syrië; het EUTF voor Afrika, een op 12 november 2015 opgericht noodtrustfonds van de Europese Unie voor stabiliteit en de aanpak van de diepere oorzaken van irreguliere migratie en ontheemding in Afrika, en het EUTF voor Colombia, dat op 12 december 2016 is opgericht ter ondersteuning van de uitvoering van het vredesakkoord bij spoedig herstel en stabilisatie na afloop van het conflict;
- B. overwegende dat bij de herziening van het Financieel Reglement in 2018 bepalingen zijn ingevoerd die de controlebevoegdheden van het Parlement versterken wanneer nieuwe EUTF's worden opgericht of de huidige worden verlengd;
- C. overwegende dat het Parlement in 2020 positieve adviezen heeft uitgebracht over de

²⁰ PB L 163 van 2.7.1996, blz. 1.

verzoeken om de EUTF's tot eind 2021 te verlengen;

- D. overwegende dat de oprichting van zowel de EUTF's als de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (FVT) haar rechtvaardiging vindt in de behoefte aan een flexibele en snelle respons die binnen het klassieke institutionele kader niet mogelijk is; overwegende dat de democratische verantwoordingsplicht in het kader van de extrabudgettaire instrumenten zoals de EUTF's, alsook buitengewone instrumenten zoals de FVT, een uitdaging vormt, met inbegrip van de rol van het Europees Parlement en ook de integriteit van de EU-begroting;
- E. overwegende dat het Parlement weliswaar de toegevoegde waarde ervan erkent, maar herhaaldelijk heeft gewezen op de noodzaak van een versterkte controle van het Parlement op de EUTF's en de FVT;

I. Algemene overwegingen

Begrotingsaspecten

1. neemt er nota van dat op 31 december 2020 de totale toezeggingen voor alle EUTF's 7 691 miljoen EUR bedroegen, waarbij de bijdrage uit de EU-begroting 3 170 miljoen EUR bedroeg, waarvan 3 534 miljoen EUR afkomstig was van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) en 988 miljoen EUR afkomstig was van de lidstaten en toezeggingen van andere donoren; merkt voorts op dat op diezelfde datum contracten waren gesloten ter waarde van 7 141 miljoen EUR en 4 869 miljoen EUR was betaald door de EUTF's; merkt tevens op dat op 31 december 2020 de uitvoeringsgraad van de vastleggingskredieten voor alle EUTF's 98 % bedroeg (het EUTF Madad had meer dan 95 % van de beschikbare vastleggingskredieten vastgelegd, het EUTF Bêkou 99 %, het EUTF voor Afrika 99 % en het EUTF voor Colombia 94 %), terwijl de algemene uitvoeringsgraad van de betalingskredieten 63 % bedroeg (het EUTF voor Afrika 62 %, het EUTF Bêkou 66 %, het EUTF voor Colombia 52 % en het EUTF Madad 64 %);
2. herinnert eraan dat de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije twee tranches van elk 3 miljard EUR omvat; betreurt dat, in tegenstelling tot de eerste tranche 2016-2017, waarin de EU-begroting 1 miljard EUR bijdroeg en de lidstaten 2 miljard EUR, de verhouding tussen de bijdragen in de tweede tranche 2018-2019 was omgekeerd, wat ten koste ging van de bestaande projecten van de Unie;

De betrokkenheid van het Parlement bij de besluitvormings- en resultaatmonitoringkaders en bij de verslaglegging en/of evaluatie

3. neemt er nota van dat de commissievoorzitters en de betrokken leden de status van waarnemer hebben gekregen bij de vergaderingen van de strategische raden van de trustfondsen en bij de FVT-stuurgroep; merkt voorts op dat deze status niet formeel is vastgelegd in de oprichtingsovereenkomsten van de trustfondsen;
4. is onverminderd bezorgd over de beperkte rol van het Parlement bij het toezicht en de controle op de bijdragen van de Unie aan de EUTF's; herhaalt zijn verzoek om toezicht te houden op de activiteiten van het operationeel comité, en verzoekt de Commissie tijdig gedetailleerde informatie te verstrekken over de besluiten die in dat comité worden genomen, en ervoor te zorgen dat het Parlement op de vergaderingen van dat

comité vertegenwoordigd is;

5. is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om de maatregelen nauwlettend te monitoren en te evalueren, en om kennis te genereren over de activiteiten van de EUTF's en van de FVT, door middel van een speciale reeks verslagen; juicht deze inspanningen toe om de transparantie te vergroten door desbetreffende gegevens te publiceren op de websites van de EUTF's en de FVT;
6. betreurt de late evaluaties van sommige trustfondsen, waardoor het Parlement in het geval van het trustfonds voor Afrika niet tijdig tot volledige en precieze conclusies kon komen;

II. Beoordeling per EU-trustfonds/FVT

Bêkou

7. meent dat het Bêkou-trustfonds zijn waarde heeft bewezen als belangrijk instrument om de situatie na het conflict in de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR) aan te pakken; merkt op dat het EUTF een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de nexusbenadering voor de ontwikkelings- en humanitaire behoeften in de CAR;
8. neemt nota van de conclusies van de Europese Rekenkamer in haar speciaal verslag van 2017, dat het trustfonds Bêkou over het algemeen positieve resultaten heeft geboekt en steun heeft aangetrokken, maar weinig nieuwe donoren, en dat de meeste projecten hun verwachte output hebben geleverd en de zichtbaarheid van de EU hebben vergroot;
9. merkt op dat de opkomende veiligheidsuitdagingen in de CAR goed gerichte, flexibele EU-steun uit hoofde van NDICI-Global Europe zullen vergen om vrede en veiligheid, democratisering en versterking van de democratische instellingen in de CAR te bevorderen;

Madad

10. is van oordeel dat het EUTF Madad zijn meerwaarde in reactie op de crisis en voor de EU heeft bewezen in termen van grotere externe zichtbaarheid en slagkracht, meer controle, coördinatie en hefboomwerking van middelen uit verschillende bronnen, ten opzichte van nationaal optreden of optreden via andere internationale kanalen; merkt op dat de uitgaven ervan in overeenstemming waren met de rechtsgrondslagen of de gebruikte instrumenten van de Unie;
11. is verheugd over de snelle en flexibele wijze waarop het trustfonds de partnerlanden en -gemeenschappen tijdens de uitbraak van COVID-19 heeft ondersteund, waaruit zijn actieve betrokkenheid blijkt bij de herschikking en heroriëntering van de activiteiten, niet alleen op het gebied van gezondheid, maar ook op andere terreinen, zoals levensonderhoud, bescherming, onderwijs en sociale cohesie in Libanon, Irak, Turkije en Jordanië;
12. benadrukt het belang van voortdurende steun voor vluchtelingen, intern ontheemden en kwetsbare gastgemeenschappen, zowel in Syrië als in de ruimere regio, die worden getroffen door het aanhoudende conflict, door middel van een mix van voorspelbare en snel inzetbare financiering op langere termijn uit hoofde van instrumenten die zijn

vastgesteld voor het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 en mogelijke bijdragen van de lidstaten in de vorm van externe bestemmingsontvangsten, rekening houdend met alle financiële instrumenten waarin het Financieel Reglement voorziet;

Afrika

13. is van oordeel dat het trustfonds voor Afrika een belangrijk instrument is om snel, flexibel en gericht te kunnen reageren op opkomende uitdagingen, en onderstreept dat deze flexibiliteit en snelheid meer dan ooit noodzakelijk zijn gelet op gemeenschappelijke, mondiale uitdagingen, zoals migratie en gedwongen verplaatsing, de gevolgen van klimaatverandering en economische crises in de context van de huidige COVID-19-pandemie;
14. is ingenomen met het feit dat het EUTF voor Afrika heeft bijgedragen tot de drievoudige nexusbenadering met betrekking tot humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede, hetgeen niet mogelijk was met de financiële instrumenten van de EU binnen het vorige MFK;
15. is ingenomen met de over het algemeen sterke mate van plaatselijk eigenaarschap en met de betrokkenheid van plaatselijke autoriteiten en maatschappelijke organisaties bij de door het EUTF voor Afrika gesteunde projecten;
16. merkt op dat het EUTF voor Afrika een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het versterken van de weerbaarheid en aan de uitvoering van de nexusbenadering voor humanitaire hulp en ontwikkeling in kwetsbare omstandigheden; merkt voorts op dat het ook de samenwerking tussen verschillende belanghebbenden heeft bevorderd en bijdragen van niet-EU-donoren mogelijk heeft gemaakt, die sinds de brexit bijzonder belangrijk zijn geworden, en het vraagstuk van migratie en gedwongen ontheemding en de respons van de EU daarop zichtbaarder heeft gemaakt;

Colombia

17. is van oordeel dat het trustfonds voor Colombia zijn waarde heeft bewezen en onder de huidige omstandigheden een belangrijk instrument is om de uitvoering van het vredesakkoord tussen de Colombiaanse regering en de Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia (FARC) te ondersteunen; wijst erop dat de verlenging van het EUTF voor Colombia een verdere bevestiging vormt van de inspanningen van de EU en het Colombiaanse vredesproces de broodnodige ondersteuning heeft geboden;
18. feliciteert Colombia met zijn inspanningen om, ondanks de eigen problemen met de uitvoering van het vredesakkoord, meer dan 1,7 miljoen Venezolaanse migranten te ondersteunen die naar Colombia zijn gevlucht, met name door hun een tijdelijke beschermingsstatus te verlenen voor de duur van tien jaar;
19. is verheugd over de betrokkenheid van de Republiek Chili als donor bij het trustfonds; merkt op dat de deelname van regionale partners een grote toegevoegde waarde heeft, en zowel de plaatselijke erkenning als de legitimering van de inzet en de samenwerking van de EU heeft vergroot;

Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije

20. is van oordeel dat de FVT van de EU haar waarde heeft bewezen als innovatief bundelingsinstrument en belangrijk coördinatiemechanisme om Turkije bij te staan bij een snelle respons op de onmiddellijke humanitaire en ontwikkelingsbehoeften van vluchtelingen en hun gastgemeenschappen;
21. betreurt het nogmaals ten zeerste dat het Parlement niet formeel is geraadpleegd of om goedkeuring is gevraagd voor de oprichting of verlenging van deze faciliteit en hierbij slechts als één tak van de begrotingsautoriteit betrokken was, waardoor de democratische verantwoordingsplicht van de FVT wordt ondermijnd;
22. herhaalt zijn verzoek aan Turkije om het beginsel van non-refoulement te eerbiedigen, met name aan de Syrische grens, en om de vluchtelingenstromen niet tegen de EU te gebruiken;

III. Toekomstperspectieven en aanbevelingen

23. onderstreept dat beter moet worden voorzien in de financieringsbehoeften in het kader van aanhoudende crises en met het oog op een flexibele en samenhangende coördinatie en overgang van humanitaire noodhulp naar wederopbouw en ontwikkeling;
24. benadrukt dat de lessen die zijn geleerd bij de oprichting, het beheer en de uitvoering van de trustfondsen en de FVT in aanmerking moeten worden genomen en moeten worden toegepast op de nieuwe generatie externe financieringsinstrumenten;
25. herhaalt nogmaals dat het Parlement er sinds lange tijd op aandringt dat externe hulp volledig uit de Uniebegroting moet worden gefinancierd en op coherente wijze moet worden geïmplementeerd volgens gestroomlijnde regels, op basis van medewetgevingsinstrumenten en met volledige erkenning van de wetgevings-, budgettaire en controlerende bevoegdheden van het Parlement, en de beginselen van verantwoordingsplicht, transparantie, doelmatigheid en goed begrotingsbeheer;
26. verwacht dat de Commissie de mogelijkheden van de programmagerichte aanpak in het kader van de geografische pijler van NDICI-Global Europe en IPA III volledig benut, aangevuld met de mondiale thematische programmering, de financiering van snelle respons en de grote niet-geprogrammeerde reserve in het kader van NDICI-Global Europe;
27. heeft er vertrouwen in dat NDICI-Global Europe meer flexibiliteit en een groter reactievermogen mogelijk zal maken, waardoor het de activiteiten van de bestaande trustfondsen kan voortzetten en aldus de eenheid van de Uniebegroting kan waarborgen;
28. pleit ervoor om, indien de behoeften gedurende het MFK 2021-2027 groter worden, de middelen voor het NDICI-Global Europe te verhogen door het MFK en de verordeningen inzake het NDICI-Global Europe te herzien, of door de desbetreffende begrotingsonderdelen van NDICI-Global Europe te versterken met bijdragen in de vorm van externe bestemmingsontvangsten; beklemtoont dat, indien er desondanks behoefte zou zijn aan een naar behoren gerechtvaardigd nieuw trustfonds, het Parlement daar van meet af aan ten volle bij moet worden betrokken;

29. verzoekt de Commissie bij de uitvoering van NDICI-Global Europe prioriteit te verlenen aan de nexusbenadering, en roept ertoe op de samenwerking tussen de humanitaire en ontwikkelingsactoren van de EU, met name na crises en bij langdurige crises, op te voeren om beter te kunnen inspelen op de plaatselijke behoeften en efficiëntere resultaten te kunnen boeken;
30. merkt op dat de besluitvormingsprocedure die dicht bij de burger staat, en de aanpassing aan de plaatselijke omstandigheden van de EUTF's en de FVT een grote meerwaarde hebben en moeten worden geïntegreerd in de toekomstige programma's in het kader van de begrotingsinstrumenten voor het externe beleid van de EU;
31. erkent dat samenwerking met vertegenwoordigers van plaatselijke gemeenschappen, met inbegrip van plaatselijke religieuze leiders, in door conflicten getroffen gebieden van cruciaal belang is om verzoening, dialoog en vrede te bevorderen;
32. verzoekt de Commissie de programmeringsmethoden aan te passen aan de plaatselijke omstandigheden en de opkomende plaatselijke uitdagingen, en het plaatselijk eigenaarschap bij de uitvoering van de nieuwe EU-ontwikkelingsinstrumenten te ondersteunen; verzoekt de Commissie voorts een evaluatie van de behoeften te verrichten en de EU-respons aan te passen aan de plaatselijke behoeften;

o

o o

33. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Raad.